

Fælles målsætninger for Kulturministeriets kunstneriske uddannelsesinstitutioner

Resultat af møderække med Kulturministeriets rektorer om udviklingsperspektiver for de kunstneriske uddannelser 18. december 2017-30. april 2018

De fælles målsætninger udstikker en overordnet retning for de kunstneriske uddannelsesinstitutioner og deres arbejde med fortsat at udbyde relevante uddannelser i verdensklasse. De skal danne et afsæt for institutionernes rammeaftaler for perioden 2019-2022.

Udgangspunktet for papiret har været en møderække mellem Kulturministeriets rektorer, som udløber af rapporten ”De kunstneriske uddannelser – et forslag til organisering” fra 2017. På møderækken har en række temaer været drøftet med henblik på at afdække udviklingsperspektiver for institutionernes virksomhed og sektoren som helhed. Papiret indeholder en beskrivelse af rammevilkårene for de kunstneriske uddannelser samt fælles målsætninger for den kunstneriske uddannelsessektor. Til sidst peges der på en række områder, hvor samarbejdet mellem de kunstneriske uddannelser bør styrkes.

Rammer og udviklingsperspektiver

De kunstneriske uddannelsesinstitutioners lovbestemte formål er at uddanne kunstneriske dimittender til højeste niveau, samt at sikre uddannelsernes faglige niveau og udvikling med varieret vægtning af kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV), pædagogisk udviklingsvirksomhed (PUV) og evt. forskning¹.

Kulturministeriets uddannelseslovgivning fastlægger rammerne for institutionernes uddannelsesvirksomhed og styrelse, herunder regler og krav til fagligt niveau og vidensgrundlag, tilrettelæggelse og udprøvning, de studerendes eksamensbeviser og retssikkerhed samt ekstern kvalitetssikring. De kunstneriske uddannelsesinstitutioner er desuden kulturinstitutioner, der danner ramme om udøvelse og skabelse af kunstsamt formidlingsvirksomhed i form af koncerter, opførelser og forevisninger mv.

Ifølge rapporten ”De kunstneriske uddannelser” er der ud over de lovfastsatte krav og regler også en række tendenser, som også stiller krav til de kunstneriske uddannelsesinstitutionernes virksomhed.

På styrkesiden fremhæver rapporten, at Kulturministeriets uddannelser er kendetegnet ved et højt kunstnerisk niveau. Det er eliteuddannelsesinstitutioner med stærk kernefaglighed og høj undervisningskvalitet, hvis dimittender er med til at give Danmark en stærk profil indenfor blandt andet billedkunst, film, musik og scenekunst.

¹ Lovgivningen for Kulturministeriets statslige uddannelser kan findes på <https://kum.dk/service/menu/love-og-tal/lovgivning/uddannelser/>

Der er imidlertid udfordringer, som kan gøre det vanskeligt at fastholde denne position i fremtiden. Rapporten peger bl.a. på, at **kunst- og kulturforbruget** og dermed, at det kunstneriske arbejdsmarked på nogle områder er under stor forandring i disse år. Dette stiller nye krav til institutionerne om løbende at tilpasse sig de ændrede vilkår. Fremtidens kunstnere og kunstprofessionelle skal i dag kunne andet og mere end blot at være kompetente og originale kunstnere, hvis de skal have gennemslagskraft og et bæredygtigt arbejdsliv.

Den internationale udvikling betyder, at institutionerne i stigende grad skal agere i et internationalt uddannelsessamarbejde. Dette medfører øgede forventninger til institutionerne om en **internationaliseret uddannelsesstruktur**, der kvalitetsmæssigt lever op til de internationale standarder og gerne er blandt de bedste i verden. Dertil kommer, at hele det kunstneriske felt i disse år fra politikere og borgere mødes med øget forventning om, at de er **relevante for de borgere og det samfund**, som understøtter institutioners og kunstners virksomhed. Denne forventning omfatter også uddannelsesinstitutionerne. Uddannelsesinstitutionerne skal uddanne fremtidens kunstnere til at møde forventningerne, og samtidig skal institutionerne også i deres daglige virke give noget tilbage til borgerne. En sidste udfordring som møder institutionerne i disse år, er de faldende bevillinger som følge af omprioriteringsbidraget.

Fælles målsætninger for de kunstneriske uddannelser

De ovennævnte udfordringer er baggrunden for at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner i de kommende fire år må have øget fokus på følgende fælles overordnede målsætninger:

- At sikre, at dimittenderne får relevant *beskæftigelse* efter endt uddannelse. Uddannelsesinstitutionerne skal, i løbende dialog med aftagerne, have blik for fremtidens arbejdsmarked og *udvikle sine uddannelser* med henblik på dette. Uddannelserne skal styrke *entreprenørskab* som en del af uddannelsen og have blik for samarbejdet mellem kultur- og erhvervsliv
- At styrke uddannelsernes kvalitet gennem at udvikle deres *vidensgrundlag*, udføre *kunstnerisk udviklingsarbejde* af høj kvalitet og styrke *kvalitetssikringen* med henblik på, at uddannelserne opnår *positive akkrediteringer*.
- At institutionernes samarbejder med de bedste kunstneriske uddannelsesinstitutioner i verden og arbejder for dette ved at indgå i nationale og internationale faglige netværk og udvekslingsaftaler
- At styrke institutionernes rolle som kulturinstitutioner gennem arbejde med formidling og outreach.
- At sikre, at alle dele af virksomheden til stadighed er agil og effektiv, og at alle midler tages i brug for at sikre, at administrative og andre hjælpefunktioner er organiseret effektivt, således at den kernefaglige kvalitet i uddannelserne kan fastholdes og styrkes.

De videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner på Kulturministeriets område vil indenfor hver deres felt og under hensyntagen til de særlige forhold, der gælder for kunstarterne, og i dialog med Kulturministeriet formulere resultatmål for virksomheden i de kommende fire år med udgangspunkt i ovenstående fem fælles målsætninger.

Områder, hvor samarbejdet mellem de kunstneriske uddannelser bør styrkes

Rektorerne for de kunstneriske uddannelsesinstitutioner har under ledelse af Kulturministeriet i foråret 2018 drøftet udfordringerne, og mulighederne for at øget samarbejde mellem institutionerne kan styrke institutionernes håndtering af udfordringerne.

I forlængelse af de beskrevne udfordringer, er der i processen identificeret en række områder, hvor det vurderes, at et styrket samarbejde kan ruste institutionerne bedre til at møde udfordringerne. Det drejer sig om:

1. Styrket samarbejde om entreprenørskab og andre og andre relevante fag, som f.eks. økonomi, kommunikation, kunstpædagogik mv.
2. Styrkelse af tværkunstneriske samarbejder, f.eks. tværfaglige produktionsbaserede samarbejder, hvor forskellige fagligheder spiller sammen om en konkret produktion eller interdisciplinære samarbejder. Etablering af fælles curriculære elementer og koordinering på kandidatdelen med tilhørende ECTS point, hvor det er relevant.
3. Styrket samarbejde med henblik på at styrke videns- og metodeopbygning samt skærpe af KUV-begrebet og kvalitetssikring af KUV- og PUV-aktiviteter
4. Styrket samarbejde, vidensdeling og kapacitetsopbygning indenfor internationalisering med henblik på hjemtagning af midler fra internationale uddannelsesprogrammer, herunder Erasmus+, Nordplus mv.
5. Styrket samarbejde om kvalitetssikring og arbejdet med uddannelseskvalitet samt bistand i forbindelse med akkrediteringsprocesser. Der bør sigtes mod udvikling af fælles rammer for kvalitetssikring
6. Styrket videndeling og samarbejde om deltagerbaserede samskabelsesprojekter/outreach og deres sammenhæng til uddannelsernes indhold.
7. Styrket samarbejde om de teknisk-administrative opgaver med henblik på øget råderum.

Etablering af samarbejder vedrørende disse initiativer vil indgå som en del af institutionernes rammeaftaler for de kommende fire år. Ligeledes har den af Kulturministeriet udførte afdækning af administrative barrierer identificeret nogle områder, hvor de administrative byrder kan lettes. De mulige administrative lettelser forventes at indgå som en del af rammeaftalerne i de kommende år.

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner vil levere deres bud på den konkrete organisering af samarbejdsområderne, som skrives ind i rammeaftalerne. Opgaven kan gribes an på mange måder. Det kan f.eks. være tværinstitutionelle ad hoc eller formaliserede samarbejder, etableringen af egentlige fælles enheder med en central, rektorkollegial styring, eller sammenlægning af institutioner fx afhængig af fagfællesskaber eller geografisk placering. Der kan naturligvis tænkes i forskellige gradueringer og kombinationer af de forskellige muligheder.